

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧІНИ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

Петрова Тетяна Олександрівна

СОЦІАЛЬНА РОБОТА З БАГАТОДІТНИМИ СІМ'ЯМИ

спеціальність 231 Соціальна робота

РЕФЕРАТ

бакалаврської роботи
за освітньо-професійною програмою (освітньо-науковою програмою)
«Соціальна робота»

Керівник: доцент кафедри
соціальної педагогіки та соціальної роботи
Клименко Ю.А.

Умань – 2021

ЗМІСТ.....	1
ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ 1. ПОНЯТТЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ БАГАТОДІТНОЇ СІМ'Ї.....	6
1.1 Поняття та види допомоги.....	8
1.2. Класифікація соціальної допомоги.....	13
1.3. Проблеми виплат основних видів допомог.....	25
РОЗДІЛ 2. ПІЛЬГИ ДЛЯ БАГАТОДІТНИХ СІМЕЙ.	35
2.1. Складові соціальної роботи з багатодітними сім'ями.....	42
2.2. Технології соціальної роботи з багатодітними роинами.....	46
ВИСНОВОК.....	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження

У нових соціально-економічних умовах одним з найбільш важливих завдань є надання адекватної соціальної допомоги сім'ї з дітьми. Ця допомога може здійснюватися в різних видах: грошові виплати (допомога, компенсації), послуги (медичне обслуговування, зміст і виховання в дитячих дошкільних установах, забезпечення дитячим одягом і ін.), пільги. Особливу увагу заслуговують багатодітні родини.

Конституція України від 28 червня 1996 року поставила перед суспільством завдання щодо створення саме соціально-орієнтованої держави, у зв'язку з чим питання соціального захисту, і в першу чергу мало захищених верств населення, стали першочерговими та актуальними.

Вказане обумовило розвиток відносин в сфері соціального забезпечення. Соціальне забезпечення – невід'ємна частина всієї соціальної діяльності держави, основним об'єктом якої виступає громадянин.

Більшість українських фахівців вважає, що на відміну від інших держав, де соціальна ринкова економіка носить стабільний характер, у нашій країні роль держави повинна бути більш значущою. Це диктується умовами, що склались історично, способом життя, традиціями, правовою, фінансовою системами. Крім того, регулювання соціальних відносин не можна віддавати на відкуп ринку, оскільки, як свідчить світова практика, сам по собі ринок неспроможний створити людям належний соціальний захист.

Теоретичне значення дослідження ґрунтується на розв'язанні проблем державного рівня соціального забезпечення і захисту, вирішення яких створить умови гідного для людини існування, соціальної справедливості.

Як свідчить статистика, в останні роки українська економіка розвивається прискореними темпами. Це, звичайно, радує. Але, на жаль, у країні є ще чимало знедолених, серед яких пенсіонери, інваліди, родини з малолітніми дітьми, які потребують підтримки держави.

Посилення адресності державної допомоги малозабезпеченим було визначено пріоритетним напрямом соціальної політики та стратегії подолання бідності. Завдяки турботі держави, сімейні бюджети майже трьох мільйонів

найменш захищених громадян України поповнюються завдяки різним видам соціальної допомоги

Мета даної роботи – дослідити правові основи надання та виплати окремих видів соціальних допомог сім'ям з дітьми в Україні, а саме: одноразової допомоги при народженні дитини, допомоги при народженні нею трирічного віку та допомоги малозабезпеченим сім'ям. Тому що саме на таку фінансову допомогу розраховують багатодітні сім'ї.

Відповідно до мети були поставлені наступні **завдання дослідження**:

- дослідити основні напрями соціальної політики, які існують в Україні щодо надання допомог сім'ям з дітьми;

- визначити місце соціальних допомог сім'ям з дітьми в системі соціального забезпечення громадян України;

- здійснити характеристику таких основних видів соціальних допомог сім'ям з дітьми, що передбачені чинним законодавством України, як: одноразової допомоги при народженні дитини та допомоги по догляду за дитиною по досягненню нею трирічного віку;

- окреслити практичні засади надання розглядуваного виду соціальних допомог на сучасному етапі розвитку українського суспільства;

- запропонувати шляхи вдосконалення законодавства України, яке регулює надання та процедури виплат одноразової допомоги при народженні дитини та допомоги по догляду за дитиною по досягненню нею трирічного віку.

Об'єктом дослідження система соціальної допомоги сім'ям в Україні.

Предмет дослідження – особливості соціальної допомоги багатодітним сім'ям.

Методи дослідження: У процесі розроблення проблеми використовувалися порівняльно-ретроспективний, формально-логічний методи, метод системного підходу, системно-функціональний, структурно-функціональний, аналогії, порівняльно-правовий та інші методи дослідження.

Експериментальна база дослідження. Об'єднані територіальні громади України.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що отримані результати

дослідження можуть бути використані у процесі професійної підготовки студентів до виконання професійних обов'язків фахівця соціальної сфери, зокрема в процесі роботи з соціальними сиротами. Кваліфікаційна робота може бути використана в процесі розробки курсів для студентів спеціальностей: «соціальна робота», «соціальна педагогіка», «практична психологія».

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні та практичні результати представлені на науково-практичній конференції “Універсальні грошові виплати та виплати сім'ям з дітьми.”

ВИСНОВКИ

Проведене в цій роботі дослідження дає підстави стверджувати, що соціально-економічна ситуація, яка склалася на сучасному етапі розвитку України, кризові явища у сфері економіки і фінансів зумовлюють необхідність подальшого вдосконалення механізмів обчислення та виплати державних допомог сім'ям з дітьми, серед яких основне місце займають:

- 1) одноразова допомога при народженні дитини;
- 2) допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.

Закон України “Про державну допомогу сім'ям з дітьми” встановлює гарантований державою рівень матеріальної підтримки сімей з дітьми шляхом надання державної грошової допомоги з урахуванням складу сім'ї, її доходів та віку дітей і спрямований на забезпечення пріоритету державної допомоги сім'ям з дітьми у загальній системі соціального захисту населення.

Основним досягненням українського законодавства стало те, що вказані допомоги надаються особам, як застрахованим, так і не застрахованим в системі загальнообов'язкового соціального страхування. Так, одноразова допомога при народженні дитини надається відповідно до Закону України “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням” від 18 січня 2001 р. застрахований та відповідно до Закону України “Про державну допомогу сім'ям з дітьми”, який набув чинності в новій редакції з 1 січня 2002 року, не застрахований в системі загальнообов'язкового

державного соціального страхування особі (одному з батьків дитини, усиновителю чи опікуну).

Згідно із встановленими правилами одноразова допомога при народженні дитини надається одному з батьків дитини, опікуну або усиновителю незалежно від його зайнятості та віку.

Виплата здійснюється у 22,6 кратній сумі прожиткового мінімуму для дитини віком до 6 років.

При народженні дитини перша сума виплачується у 9 кратному розмірі прожиткового мінімуму, а решта суми протягом наступних 12 місяців.

Якщо усиновлено чи народжено 2 чи більше дітей, то допомога надається на кожну дитину.

Умови припинення виплати допомоги (припиняється наступного місяця після виникнення зазначених обставин):

- позбавлення отримувача допомоги батьківських прав;
- відмови отримувача допомоги від виховання дитини;
- нецільового використання коштів і незабезпечення отримувачем допомоги належних умов для повноцінного утримання та виховання дитини;
- перебування отримувача допомоги у місцях позбавлення волі за рішенням суду.

Контроль за цільовим використанням допомоги здійснюється соціальними органами праці та соціального захисту населення разом з відділами у справах сім'ї, дітей та молоді і органами опіки та піклування шляхом проведення моніторингу виплат і використання допомоги, вибіркового обстеження окремих сімей. Виплату допомоги може бути поновлено.

Допомога при народженні дитини надається застрахованій особі (одному з батьків дитини, усиновителю чи опікуну) у розмірі, що встановлюється правлінням Фонду, але не менше подвійного розміру встановленого законом прожиткового мінімуму на одну особу в розрахунку на місяць.

Право на допомогу по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку має як застрахована, так і не застрахована в системі загальнообов'язкового

державного соціального страхування особа (один з батьків дитини, усиновитель, опікун, баба, дід або інший родич), яка фактично здійснює догляд за дитиною. Зазначена допомога надається застрахованим особам у формі матеріального забезпечення, яке частково компенсує втрату заробітної плати (доходу) у період відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.

В цілому, можна говорити про те, що законодавством України вдосконалена система призначення та виплат, розглянутих в даній роботі державних соціальних допомог.

Є беззаперечним те, що народження дитини призводить до значних матеріальних витрат на її утримання, до чого сім'я не завжди готова і психологічно, особливо молода та з невисокими доходами. З метою часткового відшкодування витрат на новонароджену дитину, держава, яка зацікавлена у позитивній демографічній ситуації, повинна постійно вдосконалювати механізми соціального захисту сімей з дітьми.